

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

HITLER PRIPRAVLJA TRETJE CARSTVO

Reorganizacija narodnosocialistične stranke kot samostojne državne uprave — Če bo pri prihodnjih volitvah dosegel pričakovano absolutno večino, bo proglasil svoje tretje carstvo

Berlin, 16. junija. Danes bo v uradnem listu objavljena zasilna uredba o ukinitvi prepovedi hitlerjevskih napadalnih oddelkov in nošnje uniforme. Ta prepoved daje Hitlerju pravico, da obnovi vse svoje poprejšnje vojaške formacije ter vzpostavi zopet svojo popolno oblast. Hitler hoče to koncesijo, ki mu jo je dala vlada kot protiuslugo za to, da jo bo podpiral, izkoristiti do skrajnosti ter je že za prihodnjo nedeljo odredil veliko paradno svojih vojaških oddelkov. 20 tisoč do 30 oboroženih pripadnikov Hitlerjevih napadalnih in varnostnih čet v uniformah s mrtvaškimi glavami na čepicah bo v nedeljo defiliralo pred Hitlerjem v Berlinu. Policijske oblasti so hotele, boječ se, da bi prišlo do spopadov s socialnimi demokrati, prepovedati to hitlerjevsko vojaško paradno, vendar pa se je Hitler takoj obrnil na kancelarja Papena, ki je izdal podrejenim oblastem nalog, da ne smejo ovirati dela in nastopa Hitlerjevih organizacij.

Tako se vedno bolj kaže, da predstavljajo narodni socialisti v Nemčiji neko državo v državi. To dokazujejo zlasti navodila, ki jih je izdal Hitler v zvezi z reorganizacijo svoje stranke. Stranka je organizirana kot država sama zase ter je podrobno razdeljena na okrožja, ki obsegajo poedine nemške dežele vključno Avstrijo. Vsakemu

okrožju načeljuje po eden najožjih Hitlerjevih zaupnikov, vrhu tega pa obstoja poseben centralni urad, ki je razdeljen na posamezne referate obsegajoče vse panoge javnega življenja tako, da predstavlja prav za prav Hitlerjevo posebno vlado. Načelniki posameznih oddelkov imajo položaj ministra, a glavni voditelj Strasser naj predstavlja nekakega kancelarja Hitlerjeve države, dočim si je Hitler sam pridržal položaj državnega predsednika. S tako izgrajeno organizacijo namerava Hitler pri prihodnjih državnozbornih volitvah še razširiti svojo oblast in ojačati svojo politično moč ter v trenutku, ko bo dosegel v novem državnem zboru pričakovano absolutno večino, proglasiti v Nemčiji tako zvano »tretje carstvo«.

Spričo dejstva, da Papenova vlada Hitlerjeve načrte vsestransko podpira, se neprizadeži krogi ne morejo ubraniti vtisa, da gre pri vsej stvari za podroben dogovorjeno igranje, ki naj omogoči v Nemčiji nekrvav fašističen prevrat. Čim bi prišel Hitler na oblast, bi proglasil za neveljavne vse mednarodne pogodbe, ki so jih sklenile dosedanje vlade ter bi opirajoč se na to, da gre za popolnoma novo formacijo Nemčije, skušal iz temeljev izpremeniti sedanjí položaj v Evropi.

V diplomatskih krogih z veliko pozornostjo opazujejo in spremljajo vse te dogodke in poudarjajo, da je v veliki

meri odvisno tudi od zapadnih velesil, kako se bodo razvili dogodki v Nemčiji. Od načina rešitve reparacijskega vprašanja je v nemali meri odvisno, ali bo Hitler s svojimi načrti uspel ali ne. Dejstvo, da išče Hitler tesnih stikov z Italijo in sovjetsko Rusijo, daje povod za domnevo, da obstoja nekaka tajna vzhodna antanta, ki naj bi tvorila protitež zapadni antanti Francije, Anglije in Belgije.

Berlin, 16. junija. Sinoči je imel eden izmed glavnih voditeljev narodnih socialistov, državnozborni poslanec Georg Strasser v radiu govor o »državni ideji narodnega socializma«. Med drugim je poudarjal, da je treba enkrat pojasniti vzroke, ki so dovedli do poloma sedanjega svetovnega nereda in političnega sistema. Narodni socializem ni nič drugega, nego politični izraz duševne stiske. Velika epoha nemškega delavskega pokreta je nastala kot izraz protesta proti mehanizaciji življenja. Narodni socialisti razumejo pod socializmom državne ukrepe za zaščito posameznikov ali večjih skupin pred vsakim izkoriščanjem. Govore o ciljih narodnih socialistov v Nemčiji, je Strasser med drugim naglasil: Ustrašili se ne bomo niti vojne, če se bo izkazalo, da je tudi to potrebno za obnovo politične in socialne svobode Nemčije.

podrobno opisal nemško finančno in gospodarsko stisko ter dokazoval nevdružnost nadaljnjih reparacijskih plačil. Ne da bi se spuščal v pravno stran tega problema, bo Papen pojasnil dejanski položaj in stvil predloge, kako bi se moglo po mnenju Nemčije najlažje najti izhod iz sedanjih zagate.

Smrt angleškega ministra

London, 16. junija. AA. Včeraj je iznenada preminul angleški minister prosvete sir Donald Maclean. Zadel ga je srčna kap. Še prejšnji teden se je udeležil ministrske seje.

Pokojnik je bil prvič izvoljen v parlament l. 1906 in je od tedaj pripadal liberalni stranki. Pri zadnjih volitvah je kandidiral in bil izvoljen v severnem Cornwallu proti delavskemu in konservativnemu kandidatu. V krizi avgusta lanskega leta je sir Donald Maclean igral odločilno vlogo in se s svojim prijateljem in voditeljem liberalne stranke Herbertom Samuelom pridružil prvi nacionalni vladi. V to vlado je vstopil kot prosvetni minister in obdržal ta resor tudi v prihodnji nacionalni vladi, ki je bila imenovana dva meseca kasneje.

Omejevanje uvoza v Avstriji

Dunaj, 16. junija. AA. Korbiro poroča: Carinski odbor parlamenta je včeraj konferiral o vladni uredbi z dne 28. aprila t. l., ki prepoveduje uvoz nekaterih predmetov. Imenovan je pododbor, ki bo imel z vlado pogajanja o skrajni seznama prepovedanih predmetov. Na konferenci je podkancelar Winkler izjavil, da vlada nikakor ne misli glede prepovedi uvoza zavzeti neopomirljivega stališča. Toda treba je, da vrše države, ki dosti izvažajo v Avstrijo, tudi svoje nakupe v Avstriji.

Atentat v belgijskem parlamentu

Pariz, 16. junija. AA. Ob priliki včerajšnje seje belgijskega parlamenta je neznanec z galerije streljal na nekoga poslanca. Poročajo pa, da atentator ni videti normalen. Dognano je, da je atentator streljal iz revolverja zelo majhnega kalibra in da se je le temu zahvaliti, da narodni poslanec, na katerega je atentator streljal, ni bil ranjen. Strel mu je samo razbil gumb na suknjici.

Gorgulov se je pritožil

Pariz, 16. junija. AA. Ker se je morilec predsednika Doumerja Gorgulov pritožil na apelacijsko sodišče proti preiskovalnemu postopku, je verjetno, da še ne pride sedaj pred sodišče, kakor se je prvotno mislilo. Razprava pred poroto se bo zato vršila najbrž šele avgusta, morda pa celo šele oktobra.

Seja senata

Razprava o interpelaciji glede poslovanja uradnikov ministrstva za šume in rude, ki so oškodovali državo za 159 milijonov

Beograd, 16. junija. Na današnji dopoldanski seji senata je bila na dnevnem redu interpelacija senatorjev Marjanoviča in tovarišev na ministra za šume in rude glede kazenskega postopanja proti višjim uradnikom tega ministrstva, ki so pred leti s svojim delovanjem oškodovali državo za 159 milijonov. Prizadeči uradniki so bili od državnega sveta disciplinsko kaznovani in so izgubili pravico do pokojnine. Interpelanti pa zahtevali, da se proti njim uvede tudi kazensko postopanje. Minister Pogačnik je v svojem odgovoru na interpelacijo

pojasnil dosedanje postopanje in navedel, da je njegov predhodnik že 15. januarja 1930 izročil vse spise ministru pravde, da bi se uvedlo kazensko postopanje, vendar pa preiskava do sedaj še ni zaključena in je postopanje še v teku. Senator Marjanovič je nato izjavil, da se samo deloma zadovoljuje z odgovorom, da pa mora izraziti svoje začudenje, da to postopanje še sedaj, po dveh letih, ni končano. O interpelaciji so govorili nato še senator Hladanovič in Sola. Seja še traja.

Razorožitvena konferenca mora uspeti

Bojazen pred posledicami neuspeha sili državnike, da se sporazumejo vsaj v načelnih vprašanjih

Pariz, 16. junija. AA. Snočni »Temps« prinaša uvodnik o ženevski konferenci in pravi, da so komisije te konference že predložile poročila predsedništvu konference, vendar so doseženi rezultati malenkostni, zlasti glede takimenovane kvalitativne razorožitve.

V takih razmerah, piše list, je glede na obstoječe divergence nemogoče začeti diskusijo v splošni komisiji o bistvenih točkah razorožitvenega problema. Članek dalje pravi, da je Nemčija izbrala to situacijo in predložila svoj znani memorandum, ki sta se zanj tako zelo zavzemali Sovjetska Rusija in Italija. Na koncu omenja uvodnik razne predloge, kako bi se dali znižati vojaški proračuni.

Pariz, 16. junija. AA. Snočni »Temps« razpravlja o ženevski konferenci in pravi med drugim, da načelno stališče, ki ga je zavzela razorožitvena konferenca, otežuje poskuse, da bi se dosegli bistveni rezultati. Vendar se smejo pričakovati vsaj delni uspehi, omejeni na čas in kraj. Bistveno je, pravi »Temps«, da se konferenca ne odgodi, dokler se ne najdejo nekatere rešitve, ki bodo prvi resni rezultati in na katerih podlagi bi se dal v bodoče pripraviti teren za novo delo. Neuspeh te konference bi bil prestrašen in zato bodo vsi delali na to, da se ognjevi filaski. Zeleti je, da bi sedanja metoda političnih razgovorov med šefi vlad obrodila sadove.

Internacionalizacija civilnega letalstva

Živahna razprava v odboru razorožitvene konference

Pariz, 16. junija. AA. Iz Ženeve poročajo, da je letalska komisija razorožitvene konference, ki se je o njej včeraj poročalo, da ni mogla zasediti, ker ni bil niti eden izmed delegatov pripravljen na diskusijo, na svoji prihodnji seji razpravljala o internacionalizaciji civilnega letalstva in se je debate udeležilo več govornikov. Nemci so zoper internacionalizacijo. Amerika misli, da je glede na oddaljenost Amerike smešno misliti na internacionalizacijo le-

talstva, sovjetski delegati pa naglašajo, da je treba v prvi vrsti poskrbeti, da se uredi vprašanje vojnega letalstva, in šele nato načne problem civilnega. Delegati Francije pa trdijo, da je vojno letalstvo v najtesnejših vezeh s civilnim, in zato zahtevajo, da se debata nadaljuje. Ta predlog je bil tudi sprejet. Tako je komisija sklenila, da bo nadaljevala svoje delo in da ne bo čakala rezultatov privatnih razgovorov med šefi delegacij.

Reprezentančna zbornica proti Hooverju

Kljub protestu Hooverja je zbornica sprejela zakon o nagradi bojevnikom

Washington, 16. junija. Reprezentančna zbornica je sprejela zakon glede izplačila posebne nagrade bojevnikom iz svetovne vojne. Zakon, ki je bil sprejet z ogromno večino 209 : 76 glasovom, predvideva izplačilo nagrad v znesku dveh milijard dolarjev. Ker pa bi ta izdatek silno povečal že itak velik primanjkljaj v državnem proračunu, je bil sprejet dodatni predlog, da se izdajo za ta znesek državni boni, ki se bodo polagoma amortizirali. Sprejetje tega zakona smatrajo

v političnih krogih za očitno afont reprezentančne zbornice proti Hooverju, ki se je hudo protivil sprejetju tega zakonskega načrta, ker preveč obremenjuje državne finance. Malo verjetno pa je, da bi ta zakon odobrili tudi senat in računajo, da se bo senat z dvotretjinsko večino izjavil proti. Za primer pa, da bi tudi senat zakon sprejel tako, kakor ga je reprezentančna zbornica, bo najbrže Hoover vložil svoj veto.

Železniški atentat v Bolgariji

Včeraj popoldne je eksplodiral peklenski stroj na progi Sofija-Varna — Atentatorji so pobegnili

Sofija, 16. junija. AA. Včeraj popoldne okoli 5. ure je na železniški progi Sofija—Varna med Plevno in postajo Grivica eksplodiral, ko je tam vozil tovorni vlak, peklenski stroj. Eksplozija ni napravila nikake škode ne vlaku ne železniški progi.

Železniški paznik je takoj po eksplo-

ziji opazil blizu železniške proge dva mlada človeka in ju hotel legitimirati, toda ona sta ga z revolverji prisilila, da je vrgel puško proč, nato pa sta pobegnili. Oblasti so uvedle strogo preiskavo. Sodijo, da je bil atentat namenjen brzovlaku, ki je imel priti za tovrstnim vlakom.

Sodba v rimskem procesu

Glavni obtoženec Bovone je obsojen na smrt in je bil davi že justificiran

Rim, 16. junija. Snoči je bil končan proces proti skupini atentatorjev, ki so v Bologni, Turinu, Genovi, Domodossoli in Oneglijah izvršili, kakor zatrjuje obtožnica, 13 atentatov in poskušali izvršiti še druga teroristična dejanja. Obtoženih je bilo vsega 21 oseb s trgovcem Dominikom Bovonom na čelu. Razprava je trajala dva dni in je bila snoči pozno zvečer objavljena sodba.

Glavni obtoženec Dominik Bovone je obsojen na smrt in je bila sodba že

davi že pred solničnim vzhodom izvršena. Njegova ljubica, dunajska plesalka Blacha, je bila obsojena na 30 let ječe, nadalje so bili obsojeni anarhisti Belloni in Delfini, elektrotehnik Melloni in trgovec Enza ter bančni uradnik Sandri vsak na 30 let ječe, dr. Germani in slikar Mazzocchi vsak na 10 let ječe. Vsi obtoženci razen Bovona so razen tega obsojeni na 10letno policijsko nadzorstvo po prestani kazni.

Pričetek lausanske konference

Zasedanje bo kratko — Izvoljeni hosta dve komisiji, ki naj pripravita načrte za rešitev reparacijskega problema in gospodarske krize

Pariz, 16. junija. Včeraj popoldne so se zbrali v Lausanni vsi vodilni evropski državniki ter so imeli že snoči poluradni sestanek, na katerem so razpravljali o dnevnem redu konference, ki bo otvorjena danes. Kakor vse kaže, bo zasedanje plenarne konference precej kratkotrajno, ker je med Francijo in Anglijo že dosežen sporazum glede podaljšanja Hooverjevega moratorija. Vodilni državniki se bodo takoj nato vrnili v Ženevo, kjer se bodo pričele glavne razprave o razorožitvenem problemu.

V Lausanni pa bosta zasedali dve komisiji, ki naj sestavita podrobno rešitev reparacijskega problema do prihodnje konference, ki naj bi se vršila še v teku letošnjega leta. Prva komisija ima nalogo izdelati načrt ureditve reparacijskega problema v zvezi s problemom vojnih dolgov ter pripraviti vse potrebno za tozadnja pogajanja z Zedinjenimi državami. Naloga

druge komisije pa bo proučiti ne samo gospodarski položaj podunavskih držav, marveč splošni gospodarski položaj v Evropi ter tako pripraviti vseevropsko gospodarsko konferenco, ki naj bi tvorila nadaljevanje lausanske reparacijske konference. Današnji pariški listi objavljajo zelo optimistične članke glede uspeha lausanske konference in naglašajo, da bo konferenca uspešno končala svojo nalogo.

Berlin, 16. junija. Ves nemški tisk se bavi z lausansko konferenco, ki bo danes otvorjena. Listi podčrtavajo stališče Nemčije, da je za Nemčijo nespreejmljiv vsak moratorij in da mora vlada slej ko prej vztrajati na popolnem brisanju reparacijskih plačil. Veliko važnost pripisujejo nemški listi govoru, ki ga bo imel državni kancelar Papen na lausanski konferenci v petek dopoldne. V svojem govoru bo, kakor poročajo listi, Papen podrobno razčelil splošni svetovni gospodarski položaj,

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA IV

priredi

drugo javno TELOVADBO

v nedeljo 19. t. m. ob 1/2 16. uri na VOJAŠKEM STRELIŠČU na Dolenjski cesti

PO TELOVADBI PROSTA ZABAVA S REČOLCIV

V tem grmu tiči zajec

Pariz, 16. junija. AA. Iz Rima poročajo, da glede na poslednjo akcijo mešanega odbora Društva narodov, ki ima nalogo proučiti finančni položaj Avstrije in v katerem ima Italija dva svoja zastopnika, italijanski listi tudi to priliko izrabljajo in naglašajo nastop Italije v avstrijskem vprašanju. Tako

Drzen rop v hamburški banki

Berlin, 16. junija. AA. Včeraj so vdrl trije maskirani mošje z naperjenimi revolverji v podružnico Dresdenske banke v Hamburgu, zaklenili uradnike banke v majhno sobo in odnesli blagajno.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2275.37 — 2286.78, Berlin 1328.47—1339.27, Bruselj 782.95 do 786.89, Curih 1097.35 — 1102.85, London 206.87—207.67, New York ček 5607.38 do 5635.64, Pariz 221.28—222.60, Praga 166.89 do 167.75, Trst 287.57—289.97.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.16 1/2, London 18.785 New York 512 1/2, Bruselj 71.35, Milan 26.26, Madrid 42.30, Amsterdam 207.35, Berlin 121.25, Sofija 3.72, Praga 15.21, Varšava 57.50, Bukarešta 3.06.

Za sanacijo socijalnega zavarovanja

Seja upravnega odbora SUZOR-a — Kaj zahtevajo delodajalci in kaj delavci

Ljubljana, 16. junija.

Zagrebske »Novosti« poročajo, da se je vršila v tork v Zagrebu seja upravnega odbora SUZOR-a, ki so v njem zastopniki delavstva in delodajalcev. Upravni odbor mora sestaviti predloge ravnatelstvu glede saniranja socijalnega zavarovanja, ki je zašlo v zelo težak gromotni položaj. Predloge mora sestaviti na podlagi poročila generalnega ravnatelja g. Milana Glaserja, ki smo o njem že poročali. Na seji so razložili delodajalci in delavci svoje stališče glede saniranja socijalnega zavarovanja.

Stališče delavcev

Delavski zastopniki zahtevajo zvišanje prispevka v bolniškem zavarovanju do maksimalne zakonske meje (7%) za vse okrožne urade, razen onih, ki so aktivni. Dalje zahtevajo zvišanje prispevka za nezgodno zavarovanje na 7 do 8%. Uvede naj se tudi zavarovanje za primer starosti, onemoglosti in smrti po odredbah zakona o socijalnem zavarovanju in sicer tako, da se s posebnimi pravilniki določijo, da se morajo izveste fakultativne dajatve za stare in onemogle prijeti takoli, ne pa šele po karenčni dobi 7—8 let, kakor predvideva osnutek zakona. Delavski zastopniki zahtevajo tudi reorganizacijo delavskega zavarovanja na ta način, da dobe krajevni organi zavarovanja večjo avtonomijo, obenem naj bi se pa povečala tudi njihova odgovornost za izvedbo zavarovanja v njihovem področju.

Stališče delodajalcev

Zastopniki delodajalcev so na seji v glavnem zahtevali, naj se razmere v socijalnem zavarovanju zboljšajo na ta način, da se znižajo podpore in tako zmanjšajo izdatki. Po njihovem mnenju bi se dalo tako doseči ravnotežje v socijalnem zavarovanju. Delodajalci so tudi za znižanje bremen, ki jih doprinesejo za socijalno zavarovanje delavcev, in sicer zaradi gospodarske krize.

Večjo avtonomijo, pa tudi večjo odgovornost!

Do odločitve ni prišlo, temveč je bilo samo sklenjeno, naj obe stranki formulirata svoje stališče do prihodnje seje ravnateljstva. Do takrat bo pripravila tudi uprava SUZOR-a podrobne predloge o saniranju delavskega zavarovanja, dočim naj nadzorni odbor predloži poročilo o pregledu poslovanja komisarijev v zadnjih treh letih. Ravnateljstvo bo na temelju tega materiala odločilo, kako naj se v bodoče dela v socijalnem zavarovanju, da pride zopet v finančno ravnotežje.

Nekateri okrožni uradi zahtevajo najširšo avtonomijo in sicer zato, ker so imeli nekateri uradi pod istimi pogoji suficite, drugi pa velike primanjlikaje, kar priča, da v delavskem zavarovanju ni složenega in enotnega postopanja. Delavski zastopniki se zavzemajo za večjo avtonomijo ob ustanovitvi fondov za skupne cilje delavskega zavarovanja in za podporo stalno pasivnim uradom, zahtevajo pa kot rečno tudi večjo odgovornost šefov okrožnih uradov, da ne bi mogli trošiti denarja ne glede na razmere in položaj drugih uradov, odnosno na potrebe in položaj središnega urada.

Delavski zastopniki zahtevajo, da se vrne podaljšanje letenja in vse dajatve zopet na 52 tednov, kakor je bilo prej. Zakon namreč predvideva letenje in dajanje podpor samo za 26 tednov, pooblašča pa ravnateljstvo, da lahko podaljša te ugodnosti tudi na 52 tednov. Zaradi denarnih težkoč je bil SUZOR ukinil podaljšanje na 52 tednov, delavski zastopniki pa zahtevajo, naj se po vseh okrožnih uradih, ki so aktivni in nimajo deficita, letenje in dajanje podpor zopet podaljša na 52 tednov. Šefi gotovih krajevnih organov bi morali restringirati nepotrebne izdatke, da bi tako omogočili svojemu članstvu boljše in smotnejše letenje.

O vsem tem se bo razpravljalo na sejah ravnateljstva SUZOR-a 7. in 8. julija.

ce in pozivi k dobri volji, potem bo pa uspeh ravno nasproten in vse celotno gibanje, ne samo »Slovenec« in njegov prepošten članek, bo osmešno. V boj proti škodljivcu posameznikov, razredov, naroda in človeštva sploh je treba iti z realnimi dejstvi, z znanstvenimi, etičnimi, pa morda še celo moralnimi argumenti, ne pa z nekakim misticizmom srednjega veka.

Cv. K.

Zanemarjena Poljska cesta

V Ljubljani smo zelo ponosni na lepo, moderno in higienično opremljeno klavnico, nikdo pa ne pomisli na to, da pelje od klavnice do trga dolga Poljska cesta, ki je ena najbolj frekventiranih, pa tudi najslabše oskrbovanih cest v Ljubljani. Dnevno ob 5. jutraj prično drdrti proti mestu mesarski vozički, zaviti v ogromne oblake prahu, ki v debelih plasteh lega na meso, kajti mestni škroplilni avtomobili obiščejo Poljsko komaj ob 7. jutraj in potem še enkrat opoldne, dočim vlada vse dopoldne zelo živahen promet med trgov in klavnico. Dvakratno škropljenje tako frekventirane ceste tekom dopoldneva je seveda odločno premalo, poleg tega pa škropljenje ob 7. jutraj tudi odločno prekasno. Če je količina sonca, je cesta takoj suha in prah neizogiben, ki pa prav posebno na tej cesti obsešno in priporočljivo, dokler ne bodo imeli vsi mesarji zaprtih voz za prevoz mesa na trg.

Pa tudi v ostalem je Poljska cesta zelo zanemarjena. Še danes nima od Ambroževega trga dalje proti klavnici tlakovanih pločnikov, čeprav bi človek upravičeno pričakoval, da bo mestna občina že zaradi mestne klavnice, ki ji prinaša lepe dohodeke in zaradi katere je na tej cesti tako živahen promet, poskrbela za nekoliko udobnejši dovoz in dohod od klavnice. Absolutno in nujno je potrebno, da se cesta tlakuje, pa tudi pločniki, ki so v deževnem vremenu, posebno pa v zimskem času taki kot sredi na ceste. Tuji, ki prihajajo na ljubljanske živinske semnje, pa tudi prebivalci poljskega okraja se nad tem prav upravičeno zgražajo in pričakujejo, da bo mestna občina tudi za ta okraj nekoliko bolj materinsko poskrbela.

V ostalem pa tudi od ostalega ljubljanskega prebivalstva ni mogoče zahtevati, da bi kupovalo in jedlo z mesom prah s Poljske ceste v vsej njeni dolžini.

Več prizadetih.

Motenje nočnega miru

Polijska oblast je izdala svoj čas hvaljevalne naredbes, s katerimi se zabranjuje po 22. uri vsako petje in godba na gostilniških vrtovih in pri odprtih oknih, kakor tudi muzika in petje z gramofoni in radijem na odprtih prostorih in oknih. Nad vse umestna naredba je bila izdana gotovo samo zato, da bi prebivalci imeli svoj potrebni nočni mir. Pri tem se je pa gotovo na nekaj pozabilo. V mislih imam namreč balinanje, ki se je v Ljubljani, zlasti pa na periferiji mesta, jako razširilo, kjer smo pa ravno tako potrebni nočnega miru kot ljudje sredi mesta. Skoraj vsaka gostilna ima svoj navadno z deskami ograjen prostor za balinanje. Od igre in morda od zaužitja alkohola razgreti igralci mečejo nemoteno skoraj vsak dan od 24. ure in tudi čez v te deske težke balinske krogle z vso močjo, da poka kot bi streljali. Pri tem kriče kot bi bili kilometre daleč drug od drugega. Pri vsaki igri se še skregajo, koliko kdo ima, pri čemer skušajo drug drugega prevpiti. Sedaj pa naj človek mirno zaspi, ako stanuje v bližini take gostilne. Komaj je nastalo poletje in že se na nekaterih balinskih prostorih kriči in razbija do polnoči, ne oziraje se na v bližini prebivajoče stanovalce.

Masikateri stanovalci se zgražajo nad takim brezobzirnim razsajanjem, srd ga prime, rad bi se pritožil, pa se boji zameriti ali slabih posledic. Skrajni čas je, da policijska oblast takoj izda naredbes, s katero se balinanje po 22. uri povsod najstrožje prepove, kakor petje in godba, za kar bi bilo prebivalstvo pol. upravi jako hvaležno. Pisnu teh vrstic je znano, da si tudi mnogi gostilničarji sami žele splošne take naredbes, kajti tudi oni neradi poslušajo vpitje in razsajanje do polnoči, toda sedaj si ne morejo drugače pomagati.

Dobra kupčija

Ljubljana, 16. junija.

Na živilskem trgu ne more dandanes nihče obogateti, ker so cene strogo določene, živila pa stalno nadzorujejo, da ne more nihče n. pr. namesto masla prodajati mila. Pa tudi naše gospodinjice so takšne strokovnjakinje, da jih ne more opehariti zlepa vsak. Vendar se najde ob časa do časa tudi kakšen finančni genij. Ne moremo sicer govoriti o velikopoteznih sleparijah in ne o sleparijah, saj gre vedno le za nedolžne kupčijske posle, ki jih obžalujejo samo gospodinjice na skrivaj.

O večjih praznikih je najboljša kupčija z mlečnimi izdelki. Zdjaj pa »flitne« škofjeločanke samevajo pri maslu in siru ter jih skrbijo, da bi se jim maslo ne stalo v tej pasji vročini. Ni kupčije in ni, četudi daš blago napol zastoj. Prodajalke pač niso finančni geniji kot fantiči, ki je prodajal davno čajno maslo pred franciškanskim mostom. S polnim cekarjem masla je prišel v Ljubljano, ob 10. je pa že odhajal s praznim.

Moško naslonjen na ograjo je kadil cigareto za cigareto in pogumno ponujal blago.

— No, gospa, domače sveže maslo! Pomeni! Samo pogledite, kako je rumeno! Gospodinja zadostuje samo besedica »poceni« in že se ustavi.

— Četrt kg ga je v zavrtku. Včeraj je narejeno. Ne, davi ga je naredila mati. Kar izpod krave je.

Takoj se je zbrala okrog fanta množica

žensk, ki so vse hotele videti in preizkusiti maslo. Odvile so papir ter ovohale kos za kosom, nekatere so pa tudi pokušale z jeziki sumljivo blago. Fant je medtem hvalil maslo na vse pretege in cekar se je naglo praznil.

— Šest dinarjev in pol, tako poceni ne dobite nikjer tako finega masla!

Ko je fant že izpraznil cekar in odšel, so gospe ogledovale maslo še na trgu, kjer je kg po 36 do 40 Din. Gospe so se pritoževale, češ, da ga je prodajal fant ceneje. — Seveda, saj ga prodaja že 14 dni! Tudi jaz sem ga kupila enkrat od njega, pa sem ga morala prekuhati, ker bi ga sicer ne smela prodajati.

Dan ruske kulture

Ljubljana, 16. junija.

Že osmo leto praznuje po vsem svetu razkropljena ruska emigracija na rojstni dan največjega ruskega pesnika A. S. Puškina svoj narodni praznik, dan ruske kulture kot simbol njenega notranjega edinstva in vezi z veliko domovino. Obenem praznujeta Ruska Matica in Ruska invalidska zveza tudi dan ruskega invalida. Dvojni praznik ruske emigracije je privabil snoči v krasno dvorano Trgovskega doma poleg polnoštevilne ruske kolonije tudi mnogo Slovencev. Med odličnimi gosti smo opazili predstavnike naše univerze, vseučiliškega profesorja dr. M. Dolence in dr. J. Polca ter privatnega docenta dr. B. Furlana, zastopnika mestne občine G. A. Likozarja, zastopnika naše vojske polkovnika Nedeljkoviča in podpolkovnika Sokoloviča, našega narodnega župnika J. Barleta, znano prijateljico Rusov go. Terezino Jenkovo, predsednika MZD in krajevnega odbora RK dr. Fetiha, pisatelja prof. dr. Laha, zdravnika dr. Trtnika in dr.

Večer je otvoril v najprijetnejšem družabnem razpoloženju predsednik Ruske Matice vseučiliški profesor dr. E. Spektor, ki se je spomnil najprej Nj. Vel. kralja Aleksandra kot velikega pokrovitelja in prijatelja ruske kulture, potem je pa izpregovoril najprej v srbohrvaščini, pozneje pa v ruščini o pomenu praznovanja dneva ruske kulture. Prisrčno se je zahvalil predstavnikom naše javnosti za udeležbo in naglasil zlasti dva momenta v hotelu in težnjah ruske emigracije. Ko se ruski narod otrese jarma III. internacionalne, bo še z večjim zanosom nadaljeval veliko delo ruske kulture. Težko je ruski emigraciji misliti na to, da se sejo zdaj v Rusiji seme Proletkulta (proletarske kulture), toda kakor je dejal Palacký o češkem narodu, da je bil do Avstrije in bo tudi po nji, tako pravi in trdno veruje ruska emigracija, da je Rusija bila do III. internacionalne in bo tudi po nji. Za prof. dr. Spektorjem je nastopil g. dr. Preobraženski s kratkim, a jedrnatim predavanjem o slavnem ruskem pisatelju Gorbunovu.

Sledile so pevске in recitacijske točke, ki so vse brez izjeme udeležencem intimnega večera zelo ugajale. Nastopile so dame Franja Bernot-Golobova, Cirila Škerli-Medvedova, Herta Arko, L. Marakine-Krivecka in M. Maverova ter gg. dr. Preobraženski in režiser Ciril Debevec. Pri klavirju je spremljal pevke g. Reinhold Gallatia. Dame so prejele za svoje res krasno petje odnosno recitacije lepe šopke, vsi sodelujoči so bili pa deležni nedolženega priznanja.

ŠAH

Mednarodni šahovski turnir v Sliachu

Po doigranih vseh partijah sta naša mojstra v vodstvu. Stanje po III. kolu je: dr. Vidmar 2½, Pirc, Bogoljubov, Flohr, Maroczy in Opocensky 2, Spielmann, Canal, May in Pokorny 1½, Engel in Walter 1, dr. Treybal ½ in Rohaček 0.

V IV. kolu imata naša mojstra za končni uspeh jako važni partiji. Dr. Vidmar ima kot črni za nasprotnika češkega mojstra Flohra, Pirc tudi kot črni pa Spielmanna. Ostali partii so Walter—Canal, May—Maroczy, Treybal—Engel, Pokorny—Rohaček in Opocensky—Bogoljubov.

Šahovski turnir na Golici

Šahovski odsek »Svobode« na Jesenicah priredi pod pokroviteljstvom predsednika »Svobode« na Jesenicah g. Cvetka Kristana 29. t. m. vrh Golice I. šahovski turnir na prostem.

Dispozicije: Turnir se bo vršil v sredo na praznik sv. Petra in Pavla vrh Golice (če bo slabo vreme, bo dan objavljen do 27. t. m. v ljubljanskih dnevnikih) in se prične ob 8. jutraj.

Turnir se bo vršil po sistemu izločilnih tekmoval, pri čemer premagani vedno takoj izpadejo iz nadaljnje tekmovalje. Zmagovalci igrajo po istem sistemu naprej do končne odločilne tekme. Po potrebi se upoštevajo tudi dobljene točke. Igra vsakega para ne sme trajati nad eno uro. Če pa v eni uri še ni dovršena, odloči razsodišč. Pri neodločenih igrah (remisih) igra obadva nasprotnika še naprej. Pari se vedno izrežabjo.

Zmagovalec turnirja dobi za nagrado srebrni pokal z napisom: Prvak šahovskega turnirja »Svobode« na Golici v l. 1932 v trajno last.

Prijavilo se lahko vsi organizirani in neorganizirani šahisti brez razlike, in prijave se sprejemajo do 25. t. m. na naslov: Šahovski odsek »Svobode« na Jesenicah. Delavski dom (v roke g. Ivana Zena). Prijavnina znaša 20 Din za osebo, ki jih je treba plačati obenem s prijavnino na čekovni račun Splošne hranilnice in posojilnice za Jesenice in okolico, r. z. z. o. z. na Jesenicah, št. ček. rač. 11.950 s pripombo »šahovski turnir«.

Turnir bo vodil g. Vencelj Perko, blaginjak šahovskega odseka »Svobode« na Jesenicah. Razsodišče se bo pa izvolilo pred začetkom turnirja.

Prosi se prinesiti — če le mogoče — normalne šahovnice s seboj. Zeli se prihod na Jesenice dne 28. junija najkasneje z

vlakoma, ki odhajata iz Ljubljane ob 18.54 (potniški) oz. 20.50 (brzi) in prihajata na Jesenice ob 21.16 oz. 22.20, ker bo potem skupen odhod na Golico. Prosi se, da vsakdo po možnosti že v prijavi navede vlak, s katerim meni priti.

Pripravljalni odsek »Svobode«.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 16. junija katoličani Jošt, Beno, Dragimir, pravoslavni 3. junija.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: 1.000.000.

Kino Ideal: Zaprt.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Sušnik, Marijin trg 5 in Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

— Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. Prošnje za sprejemni izpit za prvi razred gimnazije je vlagati pri ravnateljstvu v času od 20. do 23. junija t. l. Sprejemni izpit se bo vršil 25. t. m. ob 8. uri.

SPD

Odprte planinske koč

SPD sporoča, da so odprte in oskrbovane naslednje koč in domovi: V Triglavskem pogorju: Aljažev dom v Vratih. V Karavankah: Spodnja in Kadičnikova koč na Golici, Valvazorjeva koč pod Stolum, Prešernova koč na Stolu in Dom na Kočah. V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, koč na Veliki Planini in Dom na Kravcu, Cojzova koč na Korškem sedlu in koč na Kamniškem sedlu bosta od 18. t. m. dalje odprti in oskrbovani. Orožnova koč in Malnarjeva koč na Črni prsti sta stalno odprti in oskrbovani. Erjavčeva koč na Vršču bo od 18. t. l. stalno odprta in oskrbovana. Krekova koč na Ratitovcu bo stalno odprta in oskrbovana od 19. t. m. dalje. Češka koč bo odprta in oskrbovana od 18. t. m. dalje.

Novozgrajena koč na Ljubniku pri Škofiji Loki je stalno odprta in oskrbovana, prav tako tudi Vilfanova koč na Begunjski. Planinski dom na Mirni gori je vse leto odprt in oskrbovan. Nadalje sporočamo, da so odprte in oskrbovane vse leto: novozgrajena postojanka na Sv. Gori, koč na Sv. Planini, novozgrajeni dom na Mrzlici, vse koč na Pohorju, Celjska koč nad Celjem, Piskernikova in Tlervjeva koč v Logarski dolini, Mozirska koč na Mozirski planini, Planinski dom na Lisci bo v nedeljo dne 19. t. m. slovesno odprt. Odprt in oskrbovan je Kočekov dom na Korošici in restavracija na Bočni. Uletova koč na Peči je stalno odprta in oskrbovana.

Nova planinska postojanka

Na najbolj priljubljeni zasavski gori Lisci je dogradila podružnica SPD Zidani most nov planinski dom, ki ga bo v nedeljo 19. t. m. slovesno otvorila. Jutranji vlak na potegne ta dan do vnožne postaje Zidani most, Breg, Sevnica ali Rimske Toplice, odkoder vodijo zložno skozi zelenje markirana pota do 947 m visokega vrha, čegar prostora, mehka trata leži iznenada pred nami kakor ogromna zelena preproga. Poleg divnega razgleda je baš ta trata ono, kar človeka vedno vleče na Liso. In ob gornjem robu te prikupne trate je postavljen novi planinski dom. Po službi božji, ki je določena za pol 11. uro, bo dom blagoslovljen in nato predan planincem. Svečanosti bodo prisostvovali tudi hrvaška planinska društva. Po svečanem delu seveda ostanemo na sledeči planinski veselici. Svirala bo žel. godba iz Zidanega mosta. Kdor le ulegne, naj pride na goro že na predvečer, ko bodo raketa in topiči oznanjali prihajanje velikega planinskega dne. Zveze za povratek so najugodnejše.

Radioroogram

Petek, 17. junija.

11.30: Šolska ura: O Notranjski (Tone Gaspari); 12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Dr. Lovro Sušnik: Francosčina; 20: Praški vseskoljski zlet (Dr. Mrvov iz Beograda); 19.30: Gospodinska ura, vodi dr. Krekova; 20.30: Z. Prelovčev večer; 1. Uvodna beseda (Ivo Peruzzi); 2. Prelovčev pesmi zapoje Pevski kvartet; 21.30: Samospevi gđ. Marenke Hanuš; 22: Čas, poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 18. junija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Gimnastične vaje (Drago Ulagar); 19: Ga. Ortnaber: Angličščina; 19.30: Zabavno čtivo; 20: Plošče; 20.30: Simfonični koncert kraljeve garde (prenos iz Beograda); 22.30: Čas, poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

NOGAVICE z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Težka izbira

— Zdjaj imam na tzbirno dva ženina. Eden ima mnogo denarja, drugi je pa duhovit in izborn plesalec.

— Poskusi torej, če se prvi nauči plesati.

Raztresena žena.

— Pomisli, možiček, kako neverjetno raztresena sem. Včeraj sem ti šla kupit nogavice, pa sem si kupila namesto njih klobuk.

Besedo imajo naši čitatelji

Smotrena regulacija Ljublanice

Regulirana Ljubljana bo pravi blagoslov za Ljubljano v, žal, še nedogledni bodočnosti. Pa tudi regulacija bi ne smela biti v sedanosti pekla, kakršen je in bi jo lahko izvrševali z mnogo manjšimi žrtvami. Toda, kot kaže, nimamo smotrenega načrta regulacije.

Več vemo, da je Ljubljana glavni kanal, ki se izoeja skozi mesto. Ni treba podarjati, da je to unikum, čeprav bi ne bila Ljubljana na glasu, da je moderno mesto; toda, če bi ne imeli niti najprimitivnejšega smisla o urbanizmu, bi morala biti naša prva skrb, da dobi Ljubljana kanalizacijo — vsaj takšno, kakršno so imela pred 2000 leti rimljanska mesta. Pravim, prva skrb, ker šele takrat bi se smeli lotiti regulacije Ljublanice.

Tudi ni treba tolmachtiti, zakaj je naša kanalizacija neupolna. Dokler ne bodo vsi stranski kanali priključeni na glavna, ki bi se morala iztekat v Ljubljano le daleč zunaj mesta, ne moremo trditi, da je Ljubljana kanalizirana. Zdjaj se pa jzeka vsa nesnaga v Ljubljano sredi mesta in mnoge, celo najstarejše ulice niso sploh kanalizirane, ali pa ne tako, kot bi morale biti.

Maribor, ki ga radi preziramo ter zapostavljamo za Ljubljano, nima kanalizacije, a je v njem boljše poskrbljeno za javno higieno. Hise imajo higienične greznice, ki jih izpraznjujejo s posebnimi črpalkami, da je smrad povsem onemogočen, vozovi za prevažanje fekalij so pa hermetično zaprti. Zato si Mariborčani seveda ne morejo niti misliti, da bi spustili v Dravo nesnago po vzorcu Ljublanice.

Takšno polovičarstvo je slabše, kot če bi se kanalizacija sploh ne lotili. In neodpustljiva napaka je, da so začeli prej z regulacijskim deli, preden so kanalizirali mesto. Razumljivo je, da je težko najti izhod, kako bi poglobljali strugo Ljublanice, da bi jih ne ovirali dotoki mestne kanalizacije. Toda, če bi ne mogli najti boljše izhoda, kakršnega so, bi se sploh ne smeli lotiti poglobljanja struge, če jim je količjak pri srcu javno zdravje.

Ako je zaprta le čista voda, da stoji, se pokvari in začne smrdeti. Zdjaj pa stojijo sredi mesta v dolžini poldruga kilometra najogabnejša nesnaga! Pomisliti moramo, da bo trajalo poglobljanje struge vse leto in bodo dela končana šele februarja, če bo šlo po sreči. S tem pa ne bo poglobljena niti še polovica struge, ki jo je treba poglobiti, in se bo prihodnje leto to žalostno poglavje nadaljevalo.

Razumljivo je, da so prizadeti hoteli pokazati dobro voljo. Zato se je tudi včeraj popoldne začela brozga odtekat skozi odprto zatvornico pri cukrarni. Delo je popoldne počivalo. Vodo v Gruberjevem prekopu so zaprli, da bi je več odtekalo po Ljubljanični strugi, ko bi odprli zatvornico v Trnovem, ter bi voda izprala strugo. Toda efekt vsega tega je jakov. Predvsem izguba časa. Če bi skrbeli za to, da bi bil zrak čist ali vsaj znošen, bi morala

nesnaga odteči vsak dan, kar je pa iz teh ničelnih razlogov neizvedljivo. Čim zapr nesnago, je zrak že okužen.

Spodnji jez, ki ga tvori zagatna stena na Kodeljevem in bi bi naj branil vdiranje vode v strugo, kjer jo regulirajo, je bil zgrajen na kamenitem terenu. Pilotov niso mogli zabiti dovolj trdno v kamenito dno, kar je postalo večeraj usodno, ko so izpustili brozgo skozi zatvornico pri cukrarni. Zagatna stena ni zdržala pritiska ter jo je voda podrla od levega brega do polovice struge, to do lope, pod katero so montirane črpalke. Podjetje ima seveda občutno škodo, ki je nepredvidelja ter jo je težko kriti.

Vse to komplicira tako težko pričakovano regulacijo Ljublanice. Morda bodo znali dovolj ceniti šele zamolč, s kakšnimi nepopisnimi žrtvami smo regulirali Ljubljano. To je namreč edina tolažba. Ljublančan.

Nikar ne smešite sebe in pokreta!

Na četrti strani štev. z dne 14. t. m. priobčuje »Slovenec« člančič »Pokora. Kakšna pa?«, ki naj bi služil boju za trznost in vzdržnost. Lep in plemenit namen. Vendar poslušajmo: »Papež kliče k pokori. Tudi kristjani hočemo biti moderni, in ker moderna doba ne pozna pokore, je nočemo poznati tudi mi. Toda, če se nečemo sami pokoriti, nas pokori pa Bog. Ali ni sedanja kriza taka božja pokora? — Pokora mora biti! Vsak greh mora biti sporkorjen, rado ali nerado! Bolje torej, da se sami pokorimo, kakor da nas h pokori prisili težka božja roka. A kako naj se pokorimo? Ali naj se bitamo? Dajte, če imate korajžo. — A menda bo flagellantov malo med nami. Preveč boli! Časi flagellantov so minuli. Naša koža je postala preobčutljiva. — Najbolj naravno in zato najbolj modro, da se vsak pokori ravno nasprotno kakor je grešil. In kdor se pokori za grehe drugih, naj se pokori v tem, v čemer drugi grešijo. Ali ni torej vzdržnost od pijače naravna pokora? ... Kdor hoče vsaj malo pokore, ne more izbrati bolj naravne in primerne — postane naj abstinenci! Z odzivom na vabilo k abstinenci bomo katoličani pokazali, koliko se hočemo odzvati papeževemu pozivu k pokori ...«

Ne da bi razpravljaj o zmehanih pojmi »Slovenec« o pokori in današnji krizi in o pokori sploh, moram protestirati proti takemu smešnemu treznostnega gibanja. Kot prepričan abstinenci vidim v klasificiranju vzdržnosti kot pokore smešenje vsakih realnih ciljev abstinence gibanja. Človek je in naj bo delan ali popoln abstinenci, kar je prepričan, da mu alkoholne tekočine škodujejo in da niso koristne njegovemu zdravju in v slučaju pretiravanja tudi zdravju vseh njegovih potomcev in blagostanju vseh, ki so z njim v stikih. Če se ga bo pa gonilo, da naj bo abinent za pokoro, morda zato, ker drugi preveč pijejo, ali zato, ker ni socialne pravičnosti na svetu, ki je ne morejo priboriti niti »Slovenec«, niti vse papeške in druge okrožni-

BRIGITA HELM

v velefilmu

GUSTAV FRÖHLICH

"Gloria"

Dnevne vesti

— Promocija dveh slovanskih učenjakov v Bratislavi. Včeraj popoldne sta bila na univerzi Komenskega v Bratislavi svečano promovirana za častna doktorja filozofije profesor jugoslovanske literature, član mnogih slovanskih in drugih akademij ter bivši rektor beogradske univerze Pavel Popović in profesor slavistike na univerzi v Sofiji, predsednik bolgarske akademije znanosti in član mnogih inozemskih akademij ljubomir Miletič. Prof. Popović se je udeležil promocije osebno, prof. Miletič pa za zastopal prof. V. Pogorelec. Prof. Popović je velik prijatelj českoslovanskega naroda in si je pridobil mnogo zasluge zlasti za poglabljanje kulturnih stikov med obema narodoma.

— Odlikovanje českoslovanskega zdravnika. Kralj Aleksander je odlikoval z redom sv. Save III. stopnje šefa kožnega oddelka bolnice na Bolovici prof. dr. K. Hübschmann, in sicer za znanstveno sodelovanje na lanskem kongresu zveze slovanskih dermatologov v Beogradu.

— Českoslovanska odlikovanja. Predsednik Masaryk je odlikoval z redom Belega leva III. stopnje za državljanske zasluge pisatelja in lastnika »Poljoprivrednog Glasnika« v Novem Sadu dr. Emila Popovića-Pecija.

— Navodila za vlaganje prošnje za odpis davčnih zaostankov. Davčni zavezanec, ki dolguje davke iz prejšnjih let — pred 1929. letom — lahko zaprosijo po odredbi št. 14. zakona o izjemnih davkih in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 26. marca 1932 in v tem členu predvideni višini za odpis teh davkov. Davčni zavezanec, ki stanejo v okolici davčne uprave za mesto Ljubljana, predloži prošnje pri tej davčni upravi. Prošnje je treba kolkovati s 25 Din, priloge pa z 2 Din. Prošnja mora vsebovati naslednje podatke: Kraj, kjer je prosilec zaposlen z davkom; imovinsko stanje z označbo nepremične in druge imovitve; vrednost ostale premične imovitve; s čim se prosilec bavi, od česa živi in kaj, kjer stanejo. Prošnja je treba priložiti: 1. izvleček iz zemljiške knjige; 2. potrdilo o imovinskih razmerah. To potrdilo izda na uradnem obrazcu občina, kjer prosilec stanuje in občina, v kateri je prosilec zaposlen z davkom; 3. druga pisarna dokazila o imovinskem stanju. Izjave o dolgovih prosilec se bo do uračeval, ako vsebujejo znesek dolga in ime upnika. Če ima davčni zavezanec davčne zaostanke pri raznih davčnih upravah, mora vsaki davčni upravi predložiti posebno prošnjo. Rok za vlaganje prošnje poteka dne 26. t. m.

— Razpisani zdravniški službi. Banska uprava vardarske banovine razpisuje natečaj za zdravstvenega referenta merovinskih srezov. Prošnje je treba vložiti do 20. t. m. Mestno načelstvo v Zemunu razpisuje natečaj za mesto občinskega zdravnika (mestnega fizika), odnosno mestnega okrožnega zdravnika. Prošnje je treba vložiti do 15. avgusta.

— Sprejem gojencev v zrakoplovno podčastniško šolo. Komanda zrakoplovstva razpisuje natečaj za sprejem gojencev v zrakoplovno podčastniško šolo v Novem Sadu. Sprejetih bo do 100 gojencev iz civilnega prebivalstva in vojske. Prošnje je treba vložiti do 1. septembra. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih Novic« št. 133 z dne 14. t. m.

— Telefonska naročnina senatorjev in narodnih poslancev. Uradno se razglasa, da se stanovanjski telefoni senatorjev uvrste v VI. plačilni razred, kakor telefoni narodnih poslancev in 2. da plačajo narodni poslanci, ki imajo telefon v stanovanju in imajo v hiši svoje podjetje, trgovino itd., v katerih prostorih pa ni telefona nazivne doležbam člena 11 telefonskega pravilnika naročnino po VI. razredu.

— Razpust društva. Društvo »Krekova mladina« v Prevaljah je razpuščeno, ker nima pogojev za pravni obstoj.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrožno sodišče v Kozjem je prepovedalo Antonu Strmšku iz Spodnjih Trebšč zahajanje v krčme za eno leto.

— Nor odvratnik v Novem mestu. V imenik advokatske komore v Ljubljani je bil vpisan dr. Josip Trošt s sedežem v Novem mestu.

— Natečaj za sprejem v šolo za zaščitne sestre v Ljubljani. Razpisani je natečaj za sprejem v šolo za zaščitne sestre v Ljubljani. Prošnje je treba vložiti do 10. junija pri ravnateljstvu šole. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenega lista« št. 47 z dne 15. t. m.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 47 z dne 15. t. m. objavlja pravilnik o trošenju pisarniškega in drugega materiala, rabi pribora in oprave v državnih uradih in ustanovah in o uporabljanju kreditov za pošto telegrafsko in telefonske stroške, navodila za osnove gradbenih odborov po gradbenem zakonu, navodila, kako naj se sestavi proračun izdatkov in dohodkov k predlogom finančnega zakona za leto 1933/34, sporazum o klirinju med Jugoslavijo in Švico, obrazec k pravilniku o poslovanju in upravljanju skladov za podpiranje strokovnih šol in dve objavi banske uprave o pobiranju občinskih trošarin za leto 1932.

— Novice iz Amerike. V La Sallu je bil umorjen v svojem stanovanju Ignac Udovič. Umor so bili osumljeni in aretirani trije Slovenci, ki so baje najeli Italijana Casolarija in mu plačali 50 dolarjev za umor. Udovič so odnesli 500 dolarjev in vse kaže, da gre za navaden roparski umor. Morilec je policiji izročila sodišču. — V Duluthu je umrl v

tamošnji bolnici župnik Anton Leskovec iz Eveletha. Pokojni je živel v Ameriki 25 let, udeleževal se je mnogo na prosvetnem polju ter vodil dramsko gledališče v Evelethu. Slovenci v Evelethu so z njim izgubili dobrega vodjo in organizatorja.

— Stavka v mariborski tekstilni tovarni. V ponedeljek popoldne je v Braunovi tekstilni tovarni začelo stavkati 70 delavcev in delavk. Podjetje je objavilo novi mezdni cenik, po katerem bi se znižale mezde za 50 do 70%. Poleg tega bi naj delavci vodili po dva stroja, da bi opravljali dvojno delo, v barvarni bi pa bil uveden 12-urni delavnik. Delavstvo si ni vedelo pomagati drugače kot s stavko. Podjetje je inozemsko in tudi, če bi bilo domače, bi bila dolžnost poklicanih zaščititi delavstvo. Gospodarska kriza bi se ne smela tako izražati.

— Zegnanje na Kofcark. »Planinski Dom« na Kolcah proslavi svojega patrona sv. Janeza Krstnika na kresno nedeljo 26. t. m. Kdor ima kaj smisla za zdravo planinsko veselje, pridri, prost zemskih skrbi: duševno težavo bo prebral patron, za telo se pobriga sonce, kuhinja in klet. Odbor.

— Smrtna kosa. Včeraj je podlegel dolgi in mučni bolezni znani ljubljanski trgovec g. Ciril Ahlin. Pokojni je bil v velikem krogu svojih prijateljev in znancev splošno priljubljen. Pogreb bo jutri ob 16. s Celovške ceste št. 56. Blag mu spomin, težko prizadetim svojim naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je bilo jasno v Mariboru in Beogradu, drugod pa deloma oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 28, v Zagrebu in Beogradu 27, v Splitu in Sarajevu 25, v Ljubljani 24,8, v Mariboru 22,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,7, temperatura je znašala 14,8.

— Tragičen dan v Zagrebu. Torek je bil Zagrebu tragičen dan. Jutraj so potegnili iz Save truplo brivca Ljudevita Golobca, ki si je končal življenje, popoldne je na glavnem kolodvoru vlak strahovito raznesel mladega kmeta Ivana Maraka iz Udbine, ki je kljub temu, da so mu bila izpadla čreva, živel še 15 minut, malo pozneje je vozil preko savske ceste blizu tvornice Bizjak isti suvaški brizalnik, ki je raznesel Maraka in vlakovodja je opazil na tragični razmesarjen truplo delavca Vekoslava Bekina iz Samca, skoraj istočasno so našli v vsakem roku truplo 19-letnega soboslikarskega pomočnika Dragotina Bodnerja iz Delnice, zvečer je delavec Alija Zmrič na travniku blizu Maksimirja zabodel delavca Milana Erdelica, drugega delavca Stjepana Halužana je pa težko ranil, a pozno zvečer so našli v Savi truplo neznanke mlade utopljenke, najbrž Franciške Kiš, ki je pustila pred dnevi na bregu pismo, češ, da si hoče končati življenje.

— Na očetovem grobu se je zastropila. V tork zjutraj je našel grobar v Sisku na pokopališču mlado Baro Devčić, ki je ležala onesveščena, a iz ust ji je tekla kri. Dekle se je napilo octove kisline in bo najbrž umrlo. Barica je že dolgo ljubila nekega fanta in bi se bila rada omožila, pa ji bratje po očetovi smrti niso hoteli izplačati odpravnine. To jo je tako potrla, da je sklenila umreti.

— Če se mož nenadoma vrne. V vasi Ivančiči blizu Jastrebarskega se je zastropila v ponedeljek 27-letna Ljuba Rudar. Njen mož se je pred tedni nenadoma vrnil iz Francije in je ženo zasaul s sosedom. Seveda jo je pošteno prijel, da se mu je izneverila, in to je pognovalo ženo v smrt.

— Grenčica »Franz Josef« prijetno olajšuje bolečine zlate žile.

Iz Ljubljane

— Iz Oporoka g. Roberta Kollmanna. Kakor je bil vse življenje plemenit in blag, tako je pokazal svojo širokogrudnost in velikodušnost pokojni veletrgovca g. Robert Kollmann tudi v svoji oporoki, ki je bila razglášena včeraj popoldne v pisarni notarja g. dr. Kuharja. Med drugim je pokojnik zapustil: Kukulju I., Narodni Galeriji, CMD in društvu Trgovski dom za vzdrževanje poslopja po 50.000 Din, Školu II. 30.000 Din, občinskemu revežem v Ljubljani in na Viču po 10.000 Din, kar jim je bilo že razdeljeno. Pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon«, »Slavce« in »Ljubljana« ter Glasbenemu društvu »Gradaščica« po 10.000 Din, Gasilnemu, Opleševalnemu in Sokolskemu društvu ter meštarskemu zavetišču na Viču, Marijani-šću, Lichtenturnovemu zavodu, dijaški kuhinji Domovina, Ljudski kuhinji, otroški bolnici, Prostovoljnemu in reševalnemu gasilskemu društvu v Ljubljani, Jugoslovanski Matici, Dečjemu domu, Zavodu usmiljenih sester in Vincencijevi konferenci stolne cerkve po 5000 Din. Posebej je daroval še 10.000 Din župni cerkvi na Viču in 10.000 Din stolnici za maše. Poleg tega je v oporoki določil, da naj se izkupiček njegovega gradiča pod Rožnikom z vsem zemljiščem in pristavo vred porabi kot ustanova, katere polovica gre v prid slepecem, druga polovica pa je določena za podpiranje ljubljanskih trgovskih uslužbenec, ki niso po lastni krivdi zašli v bedo.

Znižali smo cene vsem oblačilom. — Oglejte si zalogo!

J. MAČEK,

Ljubljana, Aleksandrova 12

— Iz Tyrševa proslava na liceju. Licejska osnovna šola je davi na prav prisrčen in intimen način proslavila 100-letnico rojstva velikega sokolskega prvoboritelja in ideologa Tryša. Ob 9. se je zbrala vsa mladina pod vodstvom svojih profesorov in voditeljice osnovne šole g. Mire Engelmanove v telovadnici liceja. Slavnost se je začela z uvodnim nagovorom neke učence, obsegačim življenjepis velikega sokolskega borca, sledile so razne deklaracije, proslava je pa bila zaključena z rajalnim ritmičnim nastopom 12 bele oblečene deklic z venčki v rokah. Nastop je bil prav posrečen, komplicirane vaje, ki so simbolično prikazovale razvoj sokolske telovadbe, zamrlo življenje Sokola med vojno in njegovo prerajanje ter mogočen razmah po vojni, so bile izvajane vzorno in zelo skladno. V splošnem je prireditelj zelo lepo uspeval in je treba zavodu čestitati.

— Iz Labuda v Tivolju. V tork zvečer sta z Blejskega jezera priletela na ribnik v Tivolju dva prekrasna labuda, ki sta včeraj že ponosno veslala po zeleni gladini bajerju med visokimi topoli in kosatimi kostanj. Ves dan je bilo ob ribniku polno občudovalcev mogočnih ptic, ki sta tako učinkovito pozivila precej zanemarjeno lepoto slikovitega zatišja. Nj. Vel. kraljica Marija je namreč izbrala najlepši par labudov, ki je krasil jezersko gladino ob gradu Suvoboru, in ga darovala našemu mestu, ki je vest o dragocenem in lepem darilu sprejelo z najprisernejšo radostjo kot prav izreden dokaz velike naklonjenosti in ljubezni Nj. Vel. kraljice do Ljubljane. Labuda sta se takoj udomčila in sta že popolnoma mirna, saj imata v bajerju polno rastlin, ličink in mrčesa ter mladih žab, ob njem pa vedno s turščico dobro založeno korito.

— Iz Ljubljana bo končno ustrezno tudi s podzemeljskim straniščem. V ponedeljek so zidari začeli opravljati notranja dela pri desnem stranišču pri tramostju. Zanimivo je, da bo v tem podzemeljskem prostoru tudi enosobno stanovanje za uslužbence tega soseskeznega pribežališča. Toda najsi bo stranišče še tako higienično, stanovanje bo vse prej ko idealno, čeprav bodo betonske stene dobro izolirane. Modernih ventilacij pa v tej čudni »kheic« ne bo.

— Iz Tlakovanje ceste Za gradom in Zaloške ceste. Od banovinskega cestnega odbora je sprejela mestna občina lani 850.000, letos pa 750.000 Din kredita. Ta denar bo občina uporabila za tlakovanje dveh banovinskih cest, in sicer priklada v potveh cesta Za gradom in Zaloška cesta. S tlakovanjem obeh cest bodo pričeli v najkrajšem času.

— Iz Policijska racija. Policija je včeraj napravila po mestu, zlasti pa v okolici racije in je prišla okrog 25 potepuhov, delomržecev in takih, ki niso mogli dokazati, da se preživljajo s poštenim delom. Večina bo policija izgnala v pristojne občine. Energičen nastop policije je bil res potreben in ga je priporočati tudi v bodoče, kajti zadnje čase se je v Ljubljani beračenje neverjetno razpaslo in razni potepuhi si kar kljuje podajajo. Ljubljanski trgovci se pritožujejo, da se ne morejo odkriti teh vsiljivcev. Zato je res umestno, da policija nadležež, zlasti pa tuje, izžene iz mesta!

— Iz Spomladni so začeli popravljati rimski zid na Mirju, kar je bilo že nujno potrebno. Razumljivo je, da pri tem zidu ni najbrž položen več niti en kamen kot so ga položili Rimljani, saj so zid že neštokrat popravljali in na mnogih krajih so ga — tudi v novem času — podirli do tal ter znova sezidali, deloma tudi z drugim kamnom, ker je stari sprepel. Gre pa seveda predvsem za staro obliko zidu, da se ohrani ta zgodovinska znamenitost. Vsa popravila doslej niso mnogo zalegla in je zid v popravilnem delu začel razpadati navadno že po nekaj letih. Zdaj so ga temeljito popravili od Groharjeve ceste do Murnikove ulice. Pozidan je s primerno cementno malto, stiki so pa dobro zamazani, da ne bo mogla voda zatekati po njih. Treba bi bilo seveda še popraviti ostali del zidu; najbrž jim je zmanjkalo denarja. Zidar, ki je popravil zid, je iznajdljiv, učinkovito je popravil razno kamenje, ki so ga pripeljali z mestne pristave. Zid bi bilo treba še pokriti s primerno krovno ploščo, sicer je vse popravilo brezpomembno kot so bila prejšnja. Takšna plošča bi pa »kvarila« zgodovinsko lice zidu, zato zdaj etarinoslovi in estetiki ugižajo, kaj bi bilo treba ukreniti, da bo volk sit in koza cela.

— Iz Čudna skrb za snago. Vzdolž lepe Masarykove aleje leži ob kolodvoru širok hodnik za pešce, ki je skoraj vedno zastlan z razno nesnago. Toda moti se, kdor misli, da ga ne pometajo. Vsak dopoldne okrog 10. vihte pometachi metje, da se dviga prah celo do petega nadstropja modernih palač. Mestne ceste pometajo v Ljubljani ponoči, ker pa ta aleja ni mestna, si seveda lahko privoščijo takšno šalo, da postrežejo ljudem podnevi s pošteno porcijo prahu.

— Iz Zapletna vina na trgu. Včeraj zjutraj so tržni organi zaplenili nekemu Belokranjcu več buteljki vina, ki ga je prodajal kar tako pod roko na trgu. Možakar si je namreč novi vinski zakon tolmáčil po svoje in je bil prepričan, da sme tudi v mestu prodajati vino pod roko kakor v svojem vinogradu, kjer mu zakon dovoljuje prodajo do največ pet litrov. Svojo srečo je že poskušal pretekli teden. Takrat so ga tržni organi opozorili, da to ni dopustno in ker so bili prepričani, da mož ni razumel novega zakona, so mu vino pustili. To pot so mu vino splenili in je tržno nadzorstvo poslalo več buteljki v mestno ubožnico, kjer so dobili siromaki vino za pribojšek h kosilu.

— Iz Driganje hiš. Včeraj so začeli postavljati zidarski oder ob dvonadstropnih Luckmannovih hišah št. 4 in 4a na Erjavčevi cesti nasproti dramskega gledališča. Hiši sta dvonadstropni in ju dvignejo v trinadstropni stavbi, kakršna je nova Luckmannova hiša na vogalu Gradišča in Erjavčeve ceste. Zidarska dela je prevzela Stavbna družba.

— Iz Obnova hiš. V Razpotni ulici dobiva novo zunanost Pavlinova hiša št. 6. Popravila se močno okrušeni omet, nakar se bodo vse stene prebelile. Tako dobiva mesto prijaznejše lice tudi po mirnejših ulicah, koder ni živahnega osebnega in vozovnega prometa.

— Iz Kaj je s kopalnimi vlaki? Prejšnja leta je oživila kopalna sezona že v drugi polovici maja, letos smo pa imeli doslej bore malo za kopanje ugodnih dni. Končno je začelo sonce bolj pripekati in bi se občinstvo že rado kopalo v Savi in Sori. Zeleti je, da se čim prej uvedejo kopalni vlaki, kakor prejšnja leta.

— Iz Manjše zidave. Pred Konjušnico si gradi ga. Marija Trtnik ob prtilični svoji hiši št. 5 enonadstropno poslopje. Na stari domaćini porušijo poevni krov in zgrade na njej ravno železobetonsko streho, da bo imela gospodinja prijetno teraso tik nove svoje hiše. Zidanje vodi stavbenik Matko Curk. Za solnčenje je najprimernejša ravna streha, terasa ali balkon. Ljudje upoštevajo blagodejni vpliv solnčnih žarkov na svoje zdravje, zato se vedno pogosteje zidajo vile in hiše z ravno streho ali pa vsaj s teraso ali balkonom.

— Iz Opozarjamo na jutrišnje javno produkcijo gojencev šole Glasbene Matice Ljubljanske, na kateri bo nastopilo 32 gojencev Matične šole klavirskega, violinskega oddelka in oddelka za čelo. Nastopijo najmlajši gojenci in tudi nekateri zrelejši. K produkciji vabi starše in mladino ravnateljstvo. Začetek točno ob pol 5. pop. Vstop prost proti nakupu sporeda, ki stane 2 Din in se dobi od 4. popoldne dalje v veži Filharmonične družbe.

— Iz Člane mladinskega orkestra Glasbene Matice, ki so nastopili na vokalno-instrumentalnemu koncertu 10. maja, prosi ravnateljstvo, da pridejo v soboto popoldne ob 15. uri v poslopje Glasbene Matice v sobo št. 17, da podpisajo spominsko knjigo in se nato fotografirajo. Ravnateljstvo prosi, da se temu vabilu prav vsi odzovejo.

Matuška pred sodiščem

Matuška hlini blaznost in pravi, da je po poklicu atentator na železnice

Poročali smo že, da se je pričela včeraj pred dunajsko poroto senzacionalna obravnava proti atentatorju na vlake in železniške mostove Silvestru Matuški. Zanimanje za obravnavo je na Dunaju izredno veliko. Vstop v sodno dvorano je dovoljen samo proti posebni izkaznici, vendar se je pa zbrala pred sodnim poslopjem zjutraj velika množica radovednega občinstva, da bi si priborila vstop v dvorano. Okrog 9. so odvedli Matuško v posebno celico kraj porotnega sodišča. Tu se je obtoženec živahno pogovarjal s svojima braniteljima.

Začetek obravnave

Na razpravo so prispeli novinarji iz vseh krajev sveta. Zanimivo je, da zahteva državni tožilec kazen 1—5 let, dočim določa zakon za take zločine kazen do 10 let, v posebno težkih primerih do 20 let ječe. Razprava se je pričela ob 9.30 ob nabito polnem parterju in galerijah. Pred sodniki leže celi kupi aktov in različno orožje, kot posebnost pa skoraj 2 m dolga železniška tračnica. Med občinstvom vzbuja posebno pozornost obtoženčeva žena Irena Matuška, sloka, plavalasna žena v črni obleki in s črnim klobukom. Ob napetem pričakanju je stopil v sodno dvorano Matuška v spremstvu uradnika sodne straže. Obtoženec je visoke, krepke postave. Najprej se je ozrl na občinstvo, potem je pa sedel na zatožno klop in začel nervozno bobnati s prsti po naslonjalu. Na predsednikovo vprašanje, kakšen je njegov poklic, je obtoženec odgovoril:

Sem atentator na železnice.

Potem so začeli čitati obtožnico, kar je trajalo pol ure. Po čitanju obtožnice je vstal zagovornik dr. Ettinger in predlagal, naj se povabi k obravnavi še en individualen psihijater in sicer prof. dr. Alfred Adler, kar je pa sodišče zavrnilo. Potem je začel Matuška pripovedovati o svojem življenju. Njegov oče je bil opankar, fant je absolvirал štiri razrede gimnazije, potem je pa prestopil na učiteljsko, pa je študije prekinil, ker je bil zašel v slabo družbo in so ga izključili. Pozneje je odšel v neko madžarsko vas, kjer je nekaj časa služil, slednjič so ga pa vzel k vojakom in kot enoletni prostovoljec je služil pri 16. madžarsko honvedskem polku.

Vojne se je veselil

Predsednik: Ali ste se veselili vojne? Matuška: Mislim sem samo na njo in bal sem se, da me ne bo dosegla in da ne bo ostalo meni od nje ničesar. Mislim sem, kaj bom pripovedoval otrokom, če ne bom mogel sodelovati v vojni. Spominjam se, kako nam je ded čisto pripovedoval zgodbe iz vojne, zato sem pa tudi jaz hotel svojim otrokom pripovedovati o svojih junških delih med vojno.

Kako hlini blaznost

— Torej ste bili v vojni in ste odlikovani? Matuška ponosno: Da, odlikovan sem, imam »Signum laudis«, na srbski fronti sem pa dobil srebrno kolajno za hrabrost. Potem je začel objuati

— Iz Sprejemni izpiti za I. razred na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova ulica 4) se bodo vršili 24. in 25. junija t. l. Prošnje, kolkovane s 5 Din, je vložiti pri ravnateljstvu od 20. do 23. t. m. Priložiti je rojstni in krstni list in zadnje šolsko izpisevalo. — Ravnateljstvo

— Iz Sokol Ljubljana 11. priredi v soboto 18. t. m. točno ob 20. predavanje s egiptijskimi slikami o znamenitostih Prage. Predaval bo brat Branimir Kodine. Ker je predavanje zelo zažno zlasti za udeležence vsokolskega zleta koncem tega meseca in začetkom julija, vabimo vse članstvo bratskih sokolskih društev iz Ljubljane in okolice, da se predavanja udeležijo v čim večjem številu. Vstop prost. Prosvetni odbor Sokola II. Zdravo!

— Iz Otroško igranje »Atenac« vabi starše, naj pošljejo svoje otroke na istega. Nudi mladini, kar potrebuje za zdravje in zabavo: svež zrak, dovolj solnca in senca, sveže pitne vode in tušev, trave, mivke, cvetja, gugalnice in raznih drugih iger. Igrišče vodi učiteljica. Vse tozadevne informacije daje vodstvo igrišča brez vsakih obveznosti islatom. 360-n

— Iz Dražba posestva »Vikerček« pod Šmarno goro, v najlepši legi ob Savi, se vrši v petek 17. t. m. ob 9. na Okrajnem sodišču, soba št. 15, v Ljubljani. 368-n

— Iz K. in M. Potočnik darujeta mesto venca na krsto umrlega Antona Škofa Dim 100 za slepe.

— Iz Mesto venca na krsto blagopokojnega g. Roberta Kollmanna je darovala 250 Din Društvo slepih trvdka L. Mlača. Zahvala! 364/n

Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čajico naravne »Franz Josefov« grenčice, ki dosega radi tega ker čisti kri, žleodec in čreva pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefov« voda že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefov« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

spomine na krvave boje, z živahnimi kretinami in razburjenim glasom je kazal in pravil, kako so ponoči napadli Ruse in iz vsega njegovega vedenja je bilo videti, da hlini blaznost. Med drugim je izjavil, da ljubi ves svet, kar naj se zabeleži v zapisnik. Po vojni je nekaj časa učiteljeval, potem je trgoval s petrolejem in poljskimi pridelki. Ko ga je predsednik spomnil na to, je izjavil, da je trgoval s čebulo. To naj bi vedel ves svet, kajti čebula da je najboljša, kar si more človek želeti. Čebula je dobra zoper vse bolezni, boljšega zdravila ni in zato je Matuška vesel, da je trgoval s njo. (Tudi s tem je hotel obtoženec namigniti, da se mu meša).

Na predsednikovo vprašanje, kako mu je prišlo na misel polagati peklenske stroje na železniške tire, je obtoženec odgovoril, da je prišel k njemu mlad neznanec in mu dejal, da mora postati slaven, da bo vreden boriti se proti ateizmu. Dejal je, da je njegovo mesto na železnici. To je bil baje duh, ki mu je dejal, naj takoj začne z atentati in izvrši vsak mesec enega. Tako je namreč Matuška izjavil pred preiskovalnim sodnikom.

Obtoženec je v svojih odgovorih na predsednikovo vprašanja še zatrjeval, da postane minister morda v Patagoniji, čeprav bo obsojen na 30 let, da njegovi atentati niso bili naperjeni proti človeškim življenjem, temveč da je hotel samo prestrašiti železniške direktorije, da je izumil patent za turbine in da bo izpremenil dunavsko vodo v električno energijo, ki bo gonila vse železnice.

Zločine priznava

Dan pred atentatom v Jüterbogu se je mudil baje v Berlinu, kjer se je izdajal za irskega častnika. V neki trgovini je kupil cev in žico, mimogrede je pa dvoril trgovki in njeni hčerki. Trgovko je povabil za zvečer na sestanek in mikala ga je misel, da bi zapelejal mater in hčerko v enem dnevu. Ali se mu je to posrečilo, ni hotel povedati, pač je pa priznal, da je naslednjega dne izvršil atentat na vlak. Priznal je tudi atentat pri Bia Torbagu. Samo atentat pri Anzbachu še vedno taj.

Simulant

Psihiatri, ki so Matuško temeljito preiskali, so napisali 60 strani obsegačo izjavo, ki v nji ugotavljajo, da mož ni duševno bolan, temveč da simulira blaznost. Po njihovem mnenju je brez vsakega moralnega čuta, nagnjen k sadizmu in k lovu za senzacijskimi jami.

Varna naložba.

— Kam boš naložil denar v teh slabih časih? V nogavicah?

— Ne, tovarno nogavic odprem, baje grede precej v denar, odkar se praznijo tresorji.

Dober odgovor

Mati kara sinčka zaradi slabega izpisevala, ki ga je prinesel iz šole. — Veš, kaj se zgodi z dečki, ki se nečejo učiti?

— Vem, mamica, odgovori sinko. — Morajo se oženiti z bogatimi dekleti.

Mie d' Aghonne:

56

Dustolovke

Roman

Spadam med vaše najemnike, sem tako rekoč vaš sluga. Pazniki so torej lahko brez skrbi. Ta čas, ko bom pri vas, vam bom lahko storil vse usluge kolikor jih boste hoteli.

Mnogo pisanja boste imeli in prikriti boste morali, kaj pišete, dokler mi ne izročite napisanega.

Prinesem vam dozdevni načrt kamnoloma, ki sem ga odkril na vaši zemlji. Če bi se radovedne oči preveč približale, bi položila načrt na vaš papir.

Sporočam vam to vnaprej v pismu, da ne bova izgubljala časa z nepotrebnimi pojasnili.

Gospod Dubertin je pripravil nekatere listine, ki jih boste morali prepisati in podpisati.

Sprejmite, prosim, gospod grof, moje iskreno zagotovilo, da sem vaš najponižnejši sluga

Paul Carrère.

Grof de Cizeret je prečital pismo in začutil nepopisno veselje, da v svoji nesreči ni osamljen.

Paul je prišel k njemu popoldne, kakor je bil obljubil. Vizitke gospe de Marillac ni rabil. Dejal je paznikom, da je prijatelj rodbine de Cizeret in da bi ga bolnik rad videl.

— Gospod, — je vprašal Paul Carrère grofa, — ste čitali moje pismo?

— Od začetka do konca...

— In ste se odločili?...

— Za vse, samo da se osvetim ženi.

— Gospa de Marillac bi se rada poročila vašega premoženja. — je nadaljeval Paul. — Njen cilj je pripraviti vas ob vse tako, da bi vas proglasili za brezpravnega, a gospa grofica naj bi postala upraviteljica vašega premoženja, obenem pa vaša varuhinja. S tem bi postali dohodki vaših posestev njen te rodbine.

— Žal, — je zamrmral grof de Cizeret, — moram priznati, da moja žena ni ravnala tako, kakor bi morala.

— Tej zločinski ženi bomo kaj kmalu stopili na vrat, — je odgovoril Paul Carrère. — Da se to posreči, je sklenil gospod Dubertin po dolgem in temeljitem razmišljanju tole: Tu je papir, ki nanj pripišete, kar mi je narekoval gospod notar. To je vaša oporoka. Datirana bo iz prvega leta vašega zakonskega življenja, iz prvih tednov, ko ste spoznali, da je gospa de Marillac gospod v vaši hiši. Oporoka je bila izročena

na vašemu notarju in vpisana v knjige z datumom, ki potrjuje njeno pravilnost. Ta oporoka omogoči gospodu Dubertinu dokazati gospe de Marillac, da od vas ne more pričakovati milijonov in bi vaša prerana smrt, ki z njo menda v prvi vrsti računa, na mah uničila njene in tudi nade njene hčerke.

— To je v redu, takoj napišem svojo oporoko, — je dejal grof in pripomnil z otožnim glasom: — Pri tašči, kakor je moja človek ni ničesar varen, posebno pa ne svojega življenja.

— Zdaj pa, — je nadaljeval Paul Carrère, morate napisati še pismo. Naslovili ste ga na gospoda Dubertina, ki ga prosite, naj spravi vašo oporoko in naj bo nje izvršilec.

Grof je v polni meri zaupal svojemu notarju in hitro je napisal pismo po konceptu, ki ga je bil položil predeni Paul.

Slednjič je Paul Carrère spravljal pismo, rekoč:

— Gospod grof, ali imate prijatelja, ki bi se mogli zanesti nanj tako, kakor na samega sebe?

— Zanašati se na prijatelje... to je zelo težko, — je odgovoril Maurice s trpkim nasmehom in z žalostjo v očeh.

— Človek se ne more zanesti niti na ženo, ki jo ljubi; kako torej hočete, dragi Paul, naj najdem prijatelja in mu

neomejeno zaupam.

— Dobro, gospod grof, baš to sem hotel vedeti. Če je tako, napišite pismo meni. Vi niste ponosni, gospod Maurice. Bila sva skupaj vzgojena. Vi ste ohranili to v dobrem spominu, in ko ste hoteli nekomu potožiti svoje gorje, sem bi jaz tisti, ki ste nanj mislili in mu pisali.

— Da bi zaupal vam?... je vprašal grof začuden.

— Da bi mi zaupali gotove reči, gospod grof, ki jih moremo zaupati samo najboljšemu prijatelju. To pomeni, da je vam legla na srce globoka žalost, ker ste zvedeli, žal prepozno, da je živela gospa de Marillac v mladosti čudno življenje, in ker je ohranila velik vpliv na svojo hčerko, ste se bali, da bi je ne zapeljala na kriva pota.

Pozneje ste mi pisali, da se ni gospa de Marillac prav nič sramovala seznaniti v Rimu svojo hčerko z enim najboljših bankirjev večnega mesta in ji pomagati začeti z njim ljubavno razmerje. Ona ve, da je postala Klara ljubica bankirja Gregoria Torlianija, ker je sama mati tako hotela.

Pismi, ki mi ju boste morali poslati, sta že pripravljena. Gospod Dubertin sam ju je narekoval, ker je mislil, da imate med svojimi znanci koga, ki bi pismi sprejel in po potrebi potrdil, da

ju ima že davno. Ker pa tako zanesljivo prijatelja nimate, gospod grof, prevzemam to nalogo jaz.

Potem mi pošljete tretje pismo, ki v njem sporočite, da dvomite o zakonski zvestobi svoje žene...

— Dvomit o Georgettini zakonski zvestobi! — je vzkliknil Maurice.

— Da, gospod grof, mlajša hči gospe de Marillac zasluži, da jo ima mož na sumu, in to je tisto grozno in najtežje, kar sem vam hotel še povedati.

— To je višek moje nesreče! Zdaj pa ne morem več jamčiti zase! — je kričal Maurice, a Paul Carrère ga je prijel za roko in potisnil na stol rekoč:

— Pogum, gospod grof, pogum! Če izgubi človek srečo, če je ubita njegova ljubezen, mora rešiti vsaj svojo čast; in zato sem vam prišel povedat: Gospa de Marillac je zmožna vsega!... Ni bilo mogoče, da bi njeni hčerki odklonili njene nasvete in pomoč, ki jo nudi v grdobijah eni in drugi. To ji nese preveč, da bi se ustrašila posledic in opustila svoje pogubno delo. Njeni mlajši hčeri nosi dragocena darila starec odličnega rodu in imeniten zaradi svojih milijonov.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kako se veselim noči

ko bom spal na mehkem, udobnem spalnem fotelju, ki sem ga kupil pri tvrdki

Franc Jager

Telefon 20-42 tapetnik, Sv. Petra nasip št. 29.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znak! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. — Najmanjši oglaš Dina 5

KUPIM

FOTO-APARAT dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Naroda« pod »Foto-aparat 2467«.

PRODAM

BENCIN MOTOR 5-6 KS, malo rabljen, montiran na vozu prodam poceni in na obroke. Alojz Zeman, Vir pri Domžalah. 2465

MLINARJI POZOR! Prodajam črne mlinke kamne za mletje mlečev, za oves in za mletje zmesi. Tomšič Ivan, Kočevje 312, Dravska banovina. 2462

STANOVANJA

STANOVANJE 2-3 sob, kuhinje in pritlikin — isče stranka (4 osebe). Vselitev 1. avgusta. Plača event. za tri mesece vnaprej. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Snažnost 2443«.

NEPREMIČNINE

STAVBNE PARCELE v izmeri 700 do 770 m² v Zgornji šiški, tik ob električni železnici, naprodaj. Poizve se v upravi »Slov. Naroda«. 2469

12 ha ZEMLJE in GOZDA v enem kompleksu prodam bližu Prijedora. — Vprašanja na: Nikola Mihajlovič, Prijedor. 2464

TRGOVINO z mešanim blagom v bližini mesta oddam in najem. — Stefan Celofiga, Brestrnica pri Mariboru. 2463

RAZNO NAROČAJTE ČEVILJE po meri pri Peternele, Novi trg-Breg št. 1. 60/T

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA ANTON PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c. 14 22/T

NOGAVICE damske svilen, perlo SRAJCE LJUDEVIT GLUHAK Gospodstvska 16 (pri Levu) 56 T

ČEVLJI NA OBROKE »TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere).

METLIŠKO VINO se toči po Din 8. — čez ulico v gostilni Keršič, šiška. 2468

OBVESTILO! Lud. Štrukelj, specialni atelje za splošno črkošlikarstvo, se je preselil s Celovške ceste 14 na Miklošičevo c. 16 ali Dalmatinovo ulico 10 (dvorišče). Nasproti hotela Štrukelj.

SLUŽBE

GOSPODIČNO večšo nemščino, iščem za dva meseca k trem otrokom. — Ponudbe na: Dr. Demšar, Sv. Duh št. 45, škofja Loka. 2466

TRGOVSKEGA POMOČNIKA popolnoma izvežbanega v trgovini z mešanim blagom, manufakturi, železnici, galanteriji, speceriji ter rezanju šip — isče tvrdka Peter Šetina Radeče. 2461

JUGOSLOVENKO ne izpod 30 let staro, z znanjem angleškega jezika, iščem proti dobri plači za dvomesečno potovanje. — Nujne ponudbe na: Geršak, Ples 1, Sv. Peter pod Sv. Gorami. 2460

Zahvala.

Ob nenadni, težki in bridki izgubi našega nad vse ljubljenega brata, strica in svaka, gospoda

Roberta Kollmanna

veletrgovca, veleposestnika, bivšega gerenta Mestne hranilnice, podpredsednika Mestne hranilnice, bivšega upravnega svetnika raznih ljubljanskih bank, cenzorja Narodne banke, imejitelja redov sv. Save III. in IV. razreda itd. itd.

prejeli smo toliko izrazov iskrenega in srčnega sočustvovanja in bilo nam je izkazano toliko ljubeznivosti, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej.

Tem potom se zahvaljujemo vsem, ki so v teh težkih urah z nami čutili in nam zvesto stali ob strani, prav pristrčno pa še obitelji Umnikovi na Vrtači, ki je nudila zadnjo pomoč blagemu pokojniku.

Posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, vsem številnim darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, zastopnikom raznih oblasti, zbornic, korporacij, društev, organizacij, denarnih zavodov, nameščencem in nameščenkam domače tvrde Kollmann, združenim pevskim zborom »Ljubljanski Zvon«, »Ljubljana« in »Slavec« za v srce segajoče žalno petje pred hišo žalosti, med potjo k večnemu počitku, v kapelici na pokopališču pri Sv. Križu in ob odprti gomili, godbi Sokola »Tabor« za turobne žalostinke, gospodu županu dr. Dinku Pucu in številnim gg. občinskim svetovalcem, vsem njegovim stanovskim kolegom, gg. ljubljanskim in okoliškim trgovcem, zastopniku Narodne banke gospodu direktorju Gregoriču, zastopnikom Mestne hranilnice s podpredsednikom gospodom Turkom, upravnim svetnikom in direktorjem g. dr. Černetom ter uradništvu Mestne hranilnice, starešinstvu Sokolskega saveza in vsem Sokolskim društvom za častno spremstvo v svečanem kroju, ljubljanskim in viškim gasilcem, podpredsedniku Narodne galerije gospodu dr. Lukmanu za pristrčni poslovilni govor ob odprtem grobu, zastopnikom društva »Trgovski dom« s predsednikom gospodom Jelačinom, zastopnikom »Trgovskega bolniškega in podpornega društva«, zastopniku dramskega gledališča gospodu direktorju Goliji, dalje zastopnikom »Ciril Metodove družbe«, »Vincencijevih konferenc«, častitim sestram Marijanišča in Lichtenthurnovega zavetišča ter končno še vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega nepozabnega, preblagega in srčno ljubljenega pokojnika v tako res častnem številu spremili na kraj večnega miru.

Zato izrekamo vsem, prav vsem še enkrat našo ponovno, pristrčno in globoko čutečo zahvalo.

Svečana requiema za blagopojnim se bosta darovala v petek, dne 17. junija 1932 ob 10. uri v stolnici sv. Nikolaja v Ljubljani, v ponedeljek, dne 20. junija 1932 ob pol 10. uri pa v župni cerkvi na Viču.

V Ljubljani, dne 15. junija 1932.

Globoko žalujoča sestra z vsem ostalim sorodstvom.